

Droom naar Dienstverlening en Producten

“Sofie, weet jij al wat je wilt worden?” “Nee, mevrouw Van Dijk, echt niet”. “Ik wel, mevrouw”, zegt Maarten. “Ik wil later een eigen bedrijf.” “En wat voor bedrijf wil je dan beginnen?”, vraagt mevrouw Van Dijk. “Nou, ik denk iets met computers of zo.” Vragen die regelmatig gesteld worden in het vmbo: ‘Wat wil je worden?’ ‘Welk profiel ga je daarom kiezen?’

In het vmbo dienen leerlingen in een vroeg stadium te kiezen voor een bepaald profiel en daarmee ook een beroepssector. Om deze vraag te kunnen beantwoorden is een goede voorbereiding noodzakelijk. Veel scholen worstelen met de vraag hoe ze leerlingen uit de onderbouw goed kunnen voorbereiden op een profiel in de bovenbouw dat verbindt met hun toekomstverwachtingen.

Marinka Kuijpers, hoogleraar Leeromgeving en leerloopbanen en directeur van Loopbaangroep zegt hierover: “Het kerndoel is om leerlingen voor te bereiden op een leven lang ontwikkelen. Omdat de arbeidsmarkt verandert, moeten mensen steeds meer hun eigen loopbaan vormgeven. Eén keuze voor de rest van je leven zit er niet meer in. Jongeren hebben handvatten nodig om zelfstandig keuzes te kunnen maken. Dat gaat niet vanzelf, begeleiding daarbij is superbelangrijk. Het onderwijs heeft daarin een taak. Het kernproces bij loopbaanleren is dat je als leerling ervaringen opdoet, daarop reflecteert en zo weer een stap verder kunt zetten. Vooral ervaringen die emotie oproepen zijn interessant. Dus waar word je blij van, waar ben je trots op, wat frustreert je? Die ervaringen vertellen je namelijk het meest over waar je goed in bent en wat je belangrijk vindt. Vervolgens kijk je wat dit betekent voor de stap die je moet zetten. Dat kan zijn op de arbeidsmarkt gaan zoeken welk beroep bij je past. Maar het kan ook zijn dat je probeert ergens beter in te worden.”

De snelle groei van het intersectorale vmbo en de vernieuwing van het vmbo heeft geleid tot de invoering van het profiel *Dienstverlening en Producten*. (zie het [beleidsplan](#)). Het nieuwe profiel *Dienstverlening en Producten* bereidt leerlingen voor op een breed scala aan beroepen waar in de 21ste eeuw vraag naar is. Maar hoe geef je de lessen in de onderbouw zo vorm dat de leerlingen begrijpen wat het profiel *Dienstverlening en Producten* inhoudt en welke beroepen binnen dit profiel mogelijk zijn? Zijn de leerlingen op de hoogte van de nieuwe beroepen die op hun pad kunnen komen en welke vaardigheden zij daarvoor nodig hebben?

Onderzoek heeft uitgewezen dat op dit moment op veel scholen *Dienstverlening en Producten* een ‘negatieve’ keuze is. Leerlingen kiezen het profiel, omdat de andere profielen voor hen niet aantrekkelijk zijn, zonder dat de inhoud van *Dienstverlening en Producten* voor hen duidelijk is. De vraag is, hoe we de keuze voor *Dienstverlening en Producten* kunnen ombuigen naar een positieve keuze?

Een goed lesprogramma in de onderbouw is hierbij onontbeerlijk. Een voorbeeld van een goed lesprogramma is beschikbaar gesteld op de [site](#) van het Platform Dienstverlening en Producten. Hierin wordt de doorlopende leerlijn gekoppeld aan loopbaanoriëntatie en is het bijbehorende lesprogramma aan te passen aan de school en de bedrijven in de regio.

Het is daarnaast belangrijk om ouders vanaf de brugklas te betrekken bij de keuze die de leerlingen aan het einde van leerjaar 2 moeten maken. Ouders kunnen veel betekenen door op school korte workshops te komen geven over hun beroep of binnen hun bedrijf rondleidingen te geven. Ook oud-leerlingen kunnen een grote rol spelen door hun succeservaring te delen met de leerlingen uit de onderbouw.

Op deze manier kan het profiel *Dienstverlening en Producten* meer gaan leven bij de leerlingen, die op jonge leeftijd al een keuze moet maken. Bovendien draagt het bij aan een gevarieerd toekomstbestendig aantrekkelijk beroepsonderwijs met veel ruimte voor school en regio specifieke contexten. Het is belangrijk dat die keuze gemaakt wordt op het moment dat zij er aan toe zijn. Voor de één zal dat eerder zijn dan voor de ander. ([Platform D&P](#))

“Sofie, welk profiel ga je kiezen?” “Ik weet het mevrouw; ik ga voor Dienstverlening en Producten, want ik weet het nog steeds niet zeker, maar dan kan ik nog alle kanten op.”
“Dat is een goede keuze, Sofie, want binnen het profiel *Dienstverlening en Producten* word je breed opgeleid, zodat je na je vmbo-carrière een brede keuze hebt uit vervolgopleidingen.”
“Maarten, en jij? Ga je nog steeds voor het beginnen van je eigen bedrijf?” “Nee mevrouw, ik wil dronepiloot worden en ik kies voor Dienstverlening en Producten, omdat ik dan mijn eigen drone kan ontwerpen, maken en er mijn droombaan van kan maken.”

D&P DAAR KOM JE VERDER MEE!

Bron verwijzing:

Richting en Ruimte, het werkboek kwaliteit Dienstverlening en Producten versie 2017 – Platform D&P
<https://www.tumult.nl/marinka-kuijpers-over-lob-1-je-ontwikkelt-je-loopbaan-niet-via-een-methode>
<http://platformdenp.nl/>
<https://slo.nl/thema/vakspecifieke-thema/beroepsgericht/trendanalyse/@4585/beroepsgerichte-1/>
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2016/01/23/eindadvies-platform-onderwijs2032-ons-onderwijs2032>

Astrid van Wijk en Armanda Poliste
Studenten opleiding Kennismanager en Docent Dienstverlening en Producten
Aeres Hogeschool Wageningen
Docent vmbo CSG Het Streek, Ede